

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬТВА УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

БІОЛОГО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

МАТЕРІАЛИ

науково-практичної конференції
викладачів, аспірантів та студентів
Сумського НАУ

(14-18 квітня 2014 р.)

ТОМ II

УДК 378.6:63(477.52) (06)

*Рекомендовано до друку Вченою радою Сумського національного аграрного університету
(протокол №10 від 24.04.2014 р.)*

Редакційна колегія:

Маслак О.М., к.е.н., доцент
Данько Ю.І., к.е.н., доцент
Ксенофонтова М.М., к.е.н., доцент
Михайліченко М.А., к.і.н.
Опара В.О., к.с.-г.н., доцент
Касяненко О.І., д.вет.н., доцент
Душин В.В., к.т.н., доцент
Масік І.М., к.с.г.н., доцент
Гриньова Д.В., к.с.-г.н., доцент
Шелудченко В.В., к.т.н.

М 34 **Матеріали науково-практичної конференції викладачів, аспірантів та студентів
Сумського НАУ (14-18 квітня 2014 р.). – В 3 т./Т.ІІ. – Суми, 2014. – 117 с.**

У збірку увійшли тези доповідей науково-практичної конференції викладачів, аспірантів та студентів Сумського національного аграрного університету.

Для викладачів, студентів, аспірантів інших навчальних закладів.

Відповідальність за точність наведених фактів, цитат та ін. лягає на авторів опублікованих матеріалів. Передрук матеріалів з дозволу редакції.

Друкується в авторській редакції

© Сумський національний
аграрний університет, 2014

РОЗПОВСЮДЖЕННЯ, ВІКОВА ДИНАМІКА ТА ПАТОЛОГОАНАТОМІЧНІ ЗМІНИ ЗА АСКАРОЗУ СВИНЕЙ

Антіпов А.А., к.вет.н., доцент, Гончаренко В.П., к.вет.н., доцент, Утеченко М.В., к.вет.н., доцент
Потайчук Б.Б., студ. 5 курсу ФВМ, спец. «Ветеринарна медицина»
Білоцерківський національний аграрний університет

Важливим чинником, що забезпечує високу ефективність свинарства є стійке ветеринарне благополуччя тварин, особливо щодо інвазійних хвороб, серед яких одне з ведучих місць за розмірами збитків належить аскарозу. Особливе місце в сучасних умовах займає вивчення розповсюдження аскарозої інвазії.

Мета роботи – вивчити розповсюдження, вікову динаміку, а також провести патоморфологічні дослідження, які характеризують аскарозу інвазію свиней.

Матеріали і методи досліджень. З метою вивчення епізоотологічної ситуації з аскарозої інвазії відібрали проби фекалій від свиней різних вікових та виробничих груп. Для овоскопічних досліджень фекалії відбирали індивідуально з прямої кишки тварин. Всього було відібрано 145 проб фекалій і досліджено у лабораторії кафедри паразитології Білоцерківського НАУ комбінованим методом стандартизованим Г.О. Котельниковим та В.М. Хреновим з використанням насиченого розчину гранульованої аміачної селітри з густиною 1,3.

Проведено розтин 3-х трупів поросят, відібрано кусочки печінки, нирок, кишечника, лімфатичні вузли брижі кишечника для гістологічного дослідження. Матеріал фіксували 10 % розчином нейтрального формаліну, зневоджували в спиртах, ущільнювали в целоїдині і виконували гістопрізи на санному мікроскопі. Гістопрізи фарбували гематоксиліном і еозинном.

Власні дослідження. При вивченні епізоотологічної ситуації щодо аскарозу свиней в результаті овоскопічних досліджень у тварин виявили яйця аскарисів. По господарству аскарисами було уражено 38 голів, тобто екстенсивність інвазії (EI) склала 26,21 % при інтенсивності інвазії (II) 21,8 екз. яєць. Ми простежили за ураженістю свиней по кожній віковій групі і встановили, що вперше яйця аскарисів зустрічаються у поросят віком від 1,5 до 2-х місяців. EI та II становила, відповідно 5,52 % і 4,1 екз. яєць. Потім показники EI та II поступово наростали і у поросят віком 2–4 місяці, EI та II відповідно, становили 33,79 % та 11,0 екз. яєць. Максимально були уражені свині аскарисами віком 4–6 місяців. EI при цьому становила 54,48 %, а II – 26,8 екз. яєць. Потім показники екстенсивності та інтенсивності інвазії поступово зменшувалися і у свиней, які знаходились на відголівлі становили, відповідно, 21,38 % та 16,7 екз. яєць, а у свиноматок та кнурів-плідників – відповідно, 10,34 і 1,38 % та 8,3 і 1,5 екз. яєць.

При проведенні патологоанатомічного розтину у всіх досліджуваних трупів виявляли типові зміни, які проявлялись: виснаженням, відставанням в рості та розвитку, незначним умістом жиру в жирових депо. У просвіті тонкого кишечника виявляли від 9 до 26 статевозрілих аскарисів. Стінка кишечника була потовщеною за рахунок набухання слизової оболонки, гіперемійована, із значною кількістю мутного тягучого слизу, в слизовій оболонці виявляли множинні діapedезні крововиливи. Брижові лімфатичні вузли перебували в стані гострого серозного запалення. В печінці та нирках виявляли ознаки токсичного впливу паразитів, що проявлялось розвитком білкової зернистої дистрофії різної інтенсивності розвитку. В усіх випадках виявляли реакцію капсули печінки, яка проявлялась наявністю характерних сизо-сірих плям по всій поверхні органу.

При проведенні гістологічних досліджень виявили наступні структурні зміни в досліджуваних органах. Тонкий кишечник – в підслизовому шарі, серозній оболонці розширені, кровонаповнені судини різного калібру, лімфофолікули кишечника в стані гіперплазії, епітелій слизової оболонки представлений, в основному, бокаловидними клітинами, частина яких злущена. Апікальна частина війок зруйнована. У просвіті кишечника значна кількість слизу з умістом злущених клітин, обривками слизової оболонки. Брижові лімфатичні вузли – в кірковій речовині фолікули розрихлені і складаються з лімфоцитів на різних стадіях диференціювання. В центрі окремих фолікулів видно розширені й заповнені кров'ю судини. Синуси лімфатичного вузла нерівномірно інфільтровані серозним ексудатом і забарвлені в блідо-червоний колір. Печінка – структури балок не видно. Гепатоцити різних розмірів, більшість із них мають просвітлену цитоплазму та ядра. Ядра більшості гепатоцитів також збільшені. Цитоплазма таких клітин мутна, або містить зернисту структуру (білкова зерниста дистрофія гепатоцитів). Лімфатичні вузли – фолікули мають просвітлені центри і містять лімфоїдні клітини на різних етапах диференціювання. В центрі фолікулів різного діаметра судини наповнені кров'ю. Нирки – більшість звивистих каналців кіркової речовини закриті набухлим епітелієм, цитоплазма такого епітелію напівпрозора, мутна, або містить дрібну зернистість. В просвіті окремих каналців виявляли оксифільну білкову масу. Подібні зміни, але менш інтенсивні, виявляли і в епітелії прямих каналців мозкової речовини нирок. Структурних змін мальпігієвих клубочків не виявляли.

Таким чином необхідно зробити висновок, що аскарозна інвазія широко розповсюджена у господарстві і морфологічно проявляється розвитком гострого катарального ентериту, гострого серозного лімфаденіту та білкової зернистої дистрофії в печінці та нирках.